

Nr 35

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i epizootilagen (1935:105) m. m., såvitt propositionen hänvisats till jordbruksutskottet, jämte motioner.

Propositionen

I propositionen nr 113 har Kungl. Maj:t under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 20 mars 1970 föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till lag om ändring i epizootilagen (1935:105), lag om ändring i förordningen (1961:309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m. samt lag om upphävande av förordningen (1961:307) med vissa bestämmelser till förebyggande av nötkreaturstuberkulos och brucellos hos husdjur,

dels godkänna i propositionen förordade riktlinjer för ersättning vid utbrott av salmonellainfektion.

Propositionen har hänvisats till jordbruksutskottet såvitt den avser riktlinjer för ersättning vid utbrott av salmonellainfektion och i övrigt till lagutskott.

I propositionen föreslås, såvitt nu är i fråga, att högre ersättning av statsmedel i vissa fall skall kunna utgå för skada på grund av salmonellainfektion.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat de likalydande motionerna I: 1209 av herrar *Eskilsson* och *Ingvar Andersson* samt II: 1417 av herr *Krönmark m. fl.*, vari hemställts att riksdagen måtte besluta att till Kungl. Maj:t ge till känna att full ersättning må kunna utgå vid skada till följd av salmonellainfektion.

Utskottet

Enligt förordningen (1961:309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m. kan Kungl. Maj:t eller veterinärstyrelsen i vissa fall förordna att djur skall avlivas eller att ägg som inlagts för kläckning skall oskadliggöras. För annat djur än hund och katt som avlivas och för ägg som oskadliggörs efter sådant förordnande utgår enligt kungörelsen (1961:310) med närmare föreskrifter om bekämpande av salmonellainfektion hos djur ersättning av statsmedel med tre fjärdedelar av det värde egendomen skulle ha haft om infektionen ej förekommit. Skälet till att ersättningen begränsats är närmast att djurägaren ansetts böra själv stå viss risk vid salmonellainfektion. I propositionen nr 113 har, i den del propositionen hänvisats till jordbruksutskottet, framlagts förslag till vissa ändrade riktlinjer för ersättning vid utbrott av salmonellainfektion, innebärande att högre ersättning av statsmedel skall utgå i fall av salmonellainfektion hos fjäderfäbesättning, som står under särskild salmonellakontroll, och när däggdjur som är kronisk bärare av sådan infektion måste avlivas. Propositionen grundas härvid på ett av veterinärstyrelsen i skrivelse den 10 juli 1969 framlagt förslag.

I veterinärstyrelsens skrivelse anförs att salmonellainfektioner kan sprida sig snabbt både till människor och djur i samband med att broiler- och annan fjäderfäproduktion numera koncentreras till större enheter. Samtidigt blir de ekonomiska konsekvenserna av en nedsmittning betydligt allvarigare. Styrelsen framhåller att sjukdomsförloppet och infektionens utbredning i en smittad besättning till stor del beror på hur driften är uppbyggd och på den allmänna hygien på stället. Även en välskött besättning kan dock angripas av salmonella, t. ex. genom fodermedel. För att förebygga uppkomsten av salmonellainfektion eller i varje fall begränsa skadorna av en sådan infektion i fjäderfäbesättningar föreslår veterinärstyrelsen en fortlöpande bakteriologisk kontroll som sätts in på tidigt stadium i varje produktionsled och kombineras med fortlöpande veterinär övervakning av de hygieniska förhållandena. Anslutningen till kontrollen föreslås bli frivillig. För att stimulera fjäderfäproducenterna att ansluta sig till kontrollen bör ersättning enligt styrelsens mening medges med hela värdet, om djur behöver avlivas eller ägg förstöras. Förutsättning härför skall dock vara att fjäderfäbesättningen i fråga om driften och driftskontrollen uppfyller de fordringar styrelsen ställer. Med hänsyn till att förekomsten av kroniska smittbärare bland däggdjur inte visat något samband med hygien och skötsel-förhållandena anser styrelsen anledning inte finnas att begränsa ersättningen för sådana djur. Även för dessa bör därför enligt styrelsens mening ersättning utgå med fulla värdet.

Veterinärstyrelsens förslag har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av de remissinstanser som hörts i ärendet. Även departementschefen anser det angeläget att ta till vara möjligheterna att förebygga salmonellainfektion och begränsa skadorna av redan utbruten infektion. Departementschefen ansluter sig till veterinärstyrelsens förslag så till vida att han föreslår att ersättning av statsmedel i de förordade fallen skall utgå med 90 % av egendomens värde. Vad gäller fjäderfäbesättning förutsätts att sådan ersättning skall kunna utgå om besättningen sedan minst sex månader stått under särskild salmonellakontroll enligt föreskrifter som meddelas av veterinärstyrelsen. Viss ersättning bör dock enligt departementschefens mening kunna utgå även till fjäderfäuppfödare, som inte ansluter sig till kontrollen, eftersom en djurägare genom egna åtgärder aldrig helt kan skydda sin besättning mot salmonellasmitta.

Mot bakgrund av sistnämnda omständighet framhålls i motionerna I: 1209 och II: 1417 att det finns starka skäl för att de djurägare som oförskyllt drabbas av förluster till följd av salmonellainfektion erhåller ersättning av allmänna medel motsvarande fulla värdet av avlivade djur. Motionärerna föreslår därför att riksdagen uttalar sig för en utvidgning av ersättningsmöjligheterna i enlighet härmed.

Utskottet vill för sin del understryka vikten av att verksamma åtgärder vidtas i syfte att förebygga eller begränsa skador i anledning av salmonella-infektioner. Som departementschefen anfört synes bl. a. det av veterinärstyrelsen föreslagna kontrollsystemet i fråga om fjäderfäbesättningar kunna bli ett effektivt medel i detta sammanhang. En väg att stimulera fjäderfäproducenterna att ansluta sig till kontrollsystemet är otvivelaktigt att medge högre ersättning av statsmedel för skador till följd av salmonellainfektioner i besättningar som är anslutna till sådan kontroll. Utskottet kan därför biträda det i propositionen framlagda förslaget att ändra gällande ersättningsbestämmelser i enlighet härmed. Vad gäller ersättningens storlek kan utskottet likaså ansluta sig till vad departementschefen föreslagit, bl. a. innebärande att ersättning för djur eller ägg i nyss angivna fall skall kunna utgå med 90 % av det värde som egendomen skulle haft om infektion inte förekommit. På skäl som anförts i propositionen bör motsvarande förhöjda ersättning kunna utgå även när det gäller däggdjur som är att anse som kronisk bärare av salmonellainfektion. Yrkandet i motionerna I: 1209 och II: 1417 om att full ersättning av statsmedel utan särskilda villkor skall kunna utgå till djurägare som oförskyllt drabbas av skada på grund av salmonella-infektion är utskottet således ej berett tillstyrka. Utskottet vill i detta sammanhang nämna att Kungl. Maj:t i fortsättningen liksom f. n. avses äga medge att ersättning, om särskilda skäl föreligger, får utgå med högre belopp än som enligt huvudregeln angivits.

Under återopande av det anförda och då utskottet biträder vad Kungl.

Maj:t i övrigt föreslagit och anfört i den till jordbruksutskottet remitterade delen av proposition nr 113, hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på motionerna I: 1209 och II: 1417 godkänner de av utskottet förordade riktlinjerna för ersättning vid utbrott av salmonellainfektion.

Stockholm den 14 maj 1970

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från första kammaren: herrar Mossberger (s), Skårman (fp), Hedström (s), Carl Eskilsson (m)*, Hermansson (cp)*, Magnusson (s), Skagerlund (fp), Manne Olsson (s)*, fru Margit Lundblad (s) och herr Ingvar Andersson (m);

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie (cp), Arweson (s)*, Johanson i Västervik (s)*, Persson i Skänninge (s)*, Eliasson i Moholm (m)*, Lundmark (s), Jonasson (cp), Björk i Påarp (s), Nilsson i Lönsboda (fp)* och fru Dahl (s)*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

1. av herrar *Skårman* (fp) och *Hansson* i Skegrie (cp).

2. av herrar *Carl Eskilsson* (m), *Hermansson* (cp), *Skagerlund* (fp), *Ingvar Andersson* (m), *Eliasson* i Moholm (m), *Jonasson* (cp) och *Nilsson* i Lönsboda (fp) som anser att

dels utskottets yttrande på s. 3 fr. o. m. det stycke som börjar med "Veterinärstyrelsens förslag" t. o. m. det stycke som slutar med "huvudregeln angivits" bort ha följande lydelse:

"Som framgår av propositionen har veterinärstyrelsens förslag genomgående tillstyrkts eller lämnats utan erinran av de remissinstanser som hörts i ärendet. Departementschefen har också framhållit angelägenheten av att ta till vara möjligheterna att förebygga salmonellainfektion och begränsa skadorna av redan utbruten infektion. Departementschefen ansluter sig i princip till veterinärstyrelsens förslag men begränsar sig till att föreslå

att ersättning av statsmedel i de av styrelsen förordade fallen endast skall utgå med 90 % av egendomens värde. Vad gäller fjäderfäbesättning förutsätts att sådan ersättning skall kunna utgå om besättningen sedan minst sex månader stått under särskild salmonellakontroll enligt föreskrifter som meddelas av veterinärstyrelsen. Även fjäderfäuppfödare som inte ansluter sig till kontrollen bör dock enligt departementschefens mening kunna erhålla viss ersättning, eftersom en djurägare aldrig helt kan skydda sin besättning mot salmonellasmitta.

Mot bakgrund av sistnämnda omständighet framhålls i motionerna I: 1209 och II: 1417 att det finns starka skäl för att de djurägare som oförskyllt drabbas av förluster till följd av salmonellainfektion erhåller ersättning av allmänna medel motsvarande fulla värdet av avlivade djur. Motionärerna erinrar om att salmonellainfektioner i såväl fjäderfäbesättningar som svinbesättningar i de flesta fall härrör från infekterat fodermedel. I fråga om nötkreatur talar enligt motionärernas mening allt för att salmonellainfektioner orsakas av betesinfektion, sannolikt spridd genom vilda djur. Enligt motionärernas mening bör riksdagen uttala sig för att full ersättning må kunna utgå i nu angivna fall.

Utskottet vill — — — (lika med utskottet) — — — sådan kontroll. Utskottet kan därför tillstyrka att ersättningsbestämmelserna ändras i enlighet härmed. Vad gäller ersättningens storlek har departementschefen som förut anförts ej kunnat helt biträda veterinärstyrelsens förslag. Några skäl härför har inte redovisats i propositionen. Som såväl veterinärstyrelsen som motionärerna framhållit har den enskilda djurägaren ringa möjligheter att genom egna åtgärder skydda sin besättning för infektion. Även välskötta besättningar kan sålunda angripas av salmonella, t. ex. genom fodermedel. Med anledning härav delar utskottet så till vida motionärernas uppfattning att utskottet finner starka skäl tala för att ersättning för djur eller ägg i nu angivna fall skall kunna utgå med egendomens fulla värde. Med hänsyn till att förekomsten av kroniska smittbärare bland däggdjur inte visat något samband med hygien och skötsel förhållandena anser utskottet anledning inte heller finnas att begränsa ersättningen för sådana djur. Även för dessa bör såsom veterinärstyrelsen förordat ersättning utgå med fulla värdet.”

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

”att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 1209 och II: 1417 godkänner de av utskottet förordade riktlinjerna för ersättning vid utbrott av salmonellainfektion.”